

a že teprve bezvysledným vypršením lhůty nastane opětne možnost stíhání pachatelova. Proto nezáleží na to, že si K. p a k věc rozmyslel a obžalovaného udal. Udání před uplynutím lhůty nemohlo obžalovaného zbaviti nároku na beztretnost, jež získal narovnáním, jež poškozený s ním již ujednal pro případ, že mu dostojí a napraví veškeru škodu v ujednané době, třebaže z předčasného oznámení zvěděla mezitím vrchnost o jeho provinění. Výrok první stolice, že tu nejsou okolnosti, pro něž dle §§ů 187, 188 písm. b) tr. zák. přestal skutek obžalovaného býti trestným, spočívá tudíž na nesprávném použití zákona, takže napadený rozsudek je zmatečným dle čís. 9 písm. b) Šu 281 tr. ř. Řídě se mylným výkladem zákona co do pojmu narovnání a jeho závaznosti též pro poškozeného, nezjistil nalézací soud ostatních předpokladů Šu 188 b) tr. zák., neuvažuje o tom, zda by otec obžalovaného, jímž byla dle výpovědi K-ových škoda nahrazena, při této náhradě činným jen jako posel obžalovaného, jenž není bez majetku a tvrdil, že škodu zapravil, neb alespoň k prosbě nebo k poukazu obžalovaného, jelikož obžalovaný nemohl pro nezletilost se svým jménem volně nakládat. Jen za těchto předpokladů možno ve splnění narovnání otcem pachatelovým shledati účinnou lítost pachatelovu po rozumu Šu 187 tr. zák. Vyčtenou mezeru ve skutkových zjištěních nalézacího soudu nelze vyplniti než novým projednáním věci v první stolici. Proto bylo stížnosti dle Šu 5 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. na rok 1878 za souhlasu generálního prokuratora vyhověno ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 1689.

Pojem »služebné osoby« ve smyslu Šu 176 II b) a »učedníka« ve smyslu Šu 176 II c) tr. zák.

Praktikant při lesní správě není »učedníkem«.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, Zm II 95/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zrušil v neveřejném zasedání, vyřizuje zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 17. ledna 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ů 171, 176, II. písm. c) tr. zák., rozsudek dle Šu 290 tr. ř. a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e h :

Dle Šu 290 tr. ř. bylo přihlédnouti k tomu, že právní stanovisko nalézacího soudu není správně po případě opodstatěno náležitými zjištěními skutkovými. Rozsudek uznává obžalovaného vinným zločinem krádeže ve smyslu §§ů 171, 176-II, písm. c) tr. zák. Zjišťuje, že hodnota látky, obžalovaným zcizené, činila 195 Kč, a odůvodňuje zločinnou kvalifikaci krádeže tím, že obžalovaný byl v době spáchání činu zaměstnán u poškozené lesní správy jako praktikant. Dle zákonné stati, soudem

nalézacím použité, je krádež zločinem z vlastnosti pachatelovy, když činí více než padesát korun a když ji spáchají živnostníci, učedníci nebo nádeníci na svém mistru nebo na těch, kdož práci zjednali. Že praktikant u lesní správy nemůže býti pokládán ani za živnostníka, ani za nádeníka, nepotřebuje zajisté bližšího dovozování. Než nelze ho zařaditi ani do skupiny učedníků. Nehledě k tomu, že již dle obecného smyslu, příkládaného v nynější mluvě tomuto označení, není učedníkem každý, kdo se připravuje, zaučuje, by nabyt v některém oboru znalosti a dovedností, dlužno pojem učedníka pro výklad použitelnosti oné stati zákona převzítí ze řádu živnostenského (cís. pat. ze dne 20. prosince 1859, čís. 227 ř. zák.), dle něhož se (§ 97) za učedníka pokládá, kdo u majitele živnosti vstoupí do zaměstnání, by se živnosti prakticky naučil, a jenž učedníky čítá v Šu 73 k pomocným pracovníkům, za jakéž pokládá osoby pracovní, kteréž při podnicích živnostenských jsou v pravidelném zaměstnání, tedy vedle učedníků zejména pomocníky (obchodní pomocníky, tovaryše, sklepníky, vozky při živnostech dopravních a pod.), dělníky tovární, a pracovníky, používané v živnostech k podřízeným službám pomocným (s výjimkou nádeníků). Výslovně pak vylučuje zákon ze skupiny pomocných dělníků osoby, ustanovené pro vyšší služby z pravidla s platem ročním nebo měsíčním, jako dílovedoucí, mechaniky, faktory, účetní, pokladníky, expedienty, kresliče, chemiky a pod. Jednak tedy praktikant při lesní správě povahou svého zaměstnání a pracovního poměru odlišuje se od učedníků, jednak nelze o něm tvrditi, že je zaměstnán při podniku živnostenském, (čl. V. písm. a) uvozov. patentu k řádu živnostenskému, pak § 1. živn. řádu). Použití Šu 176-II. písm. c) tr. zák. je tedy v tomto případě vyloučeno. V úvahu mohlo by však přijíti ustanovení písm. b)-II. oddělení Šu 176. tr. zák., dle něhož stává se krádež zločinem, činí-li více než 50 korun, a krádež spáchají osoby služebné na svých služebních pánech neb jiných příslušnících domácnosti.

V té příčině dlužno s jedné strany zdůrazniti, že okruh osob služebných ve smyslu této stati zákona přesahuje pojem služebnictva ve smyslu čeládky, zabíraje do sebe také osoby pověřené služebními výkony, jež předpokládají jisté technické dovednosti a odborné vědomosti (jak je tomu na př. u zahradníků, šafářů, hajných, kuchařů a pod.), přece však jsou povahy spíše fyzické nebo mechanické a náležejí k úkonům podřadnějším. Se starany druhé dochází okruh ten omezení, nezahrnuje zaměstnanců, jejichž služební úkony, jsouce převahou rázu intelektuálního, předpokládají vyšší průpravu, po případě vzdělání vědecké), na př. při domácích učitelích, vychovatelích, hospodářských úřednících a pod.) Je tedy použitelnost této stati zákona na čin obžalovaného závislá na zjištění, jakého rázu bylo služební postavení obžalovaného, jaké povahy byly úkony, k nimž ho postavení to opravňovalo po případě zavazovalo a jaké průpravy úkony ty vyžadovaly. Poněvadž pak rozsudek v tom ohledu zjištění neobsahuje a pouhé označení obžalovaného za praktikanta při lesní správě samo o sobě v té příčině vysvětlení nepodává, nelze tou dobou posouditi, je-li krádež obžalovaným spáchaná vypravena kvalifikací zločinnou. Bylo proto dle §§ 290 a 288 čís. 3 tr. ř. za podmínek Šu 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 uznati, jak shora uvedeno.